

Landskap: Småland Upptecknat av: Nils A. Gerward
Härad: Konga Adress: 1. Järrestad
Socken: Älmkeboda Berättat av Elof Pettersson
Uppteckningsår: 1934 Född år 1876 i Abrahamshult

Uppteckningen rör

Fisket i Kinnen.

13 bl. med
4 teckn. af
4 följ.

Skriv endast på denna sida!

13 sid.

4583 1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Fisket är fritt. Varje gård som gränsar intill sjön har sina egna redskap och båt. Bonden lägger sina nät var han vill i sjön.

Av båtar finnas två typer, en äldre med 2 bord, 3plank, 1 aktertoft, 1 årtoft, 2 par knä och en förbräda på understa bordet. Bred akterspegel och smal fästam. Årtullarna sitta utanpå översta bordet.

Båtens längd är 420 cm.

Akterspegeln en höjd av 46 cm., längd upptill 120 och nedtill 75 cm.

160 cm mellan akterspegel och årtullarna.

Över årtullarna har båten en bredd upptill 120 cm. och i bottnen 78 cm.

Den nyare typen har ungefär samma dimensioner fast i proportion större. Den har 3 plank i bottnen och 3 bord.

I övrigt har den samma konstruktion som den äldre typen.

Nät. Av nät finnas två slag, ett finmaskigt mört nät och ett grövre braxennät.

Mört och braxen fångas då de leker. Leken inträffar i mitten av maj och pågår ungefär 6 veckor. I allmänhet leker

Båtar

Redskap
Nät

de på grunt vatten, men vid Abrahamshult sker lekken på djupt vatten. "Mjölkare och romare samlas vid leken i stora flockar vid stränderna. Och där slå de mot varandra och arbeta". Näten sättas vid uddar på så grunt vatten att sänkena, små påsar med grus fästade vid undertälnen, nått och jämt nå botten. Näten hållas uppe av näverflöten, fästade kring övertälnen. Under aug. och sept. sättas näten på djupt vatten.

Håvar med en diameter av c:a 1/2 m. användes att ta upp fisken med, då nät eller långrev tages upp. Vid lektiden då fisken står i täta stim, kan man ibland ta upp den med håv.

Not användes tidigare där stranden tillät det. Nu är den avskaffad.

Ryssja användes att fiska braxen och gädda. De äro av samma typ som de, som användas i Ya-sjön, 2 ingångar och 2 strutar. Ryssjan fästes med en stake vid stryten och ett par vid storbågen. Käpparna i armen, vanligen 6 stycken höll denna uppe. Ålryssjorna äro mindre än de andra. Ryssjan sattes ut på eftermiddagen och kunde stå ute ibland ett par dagar.

Gäddor fiskades oftast i ryssja och vid lektiden. Det finns

Håvar

Not

Ryssja

två slags gäddor som leka på olika tider. Isgäddan är den ena. Den leker omedelbart efter det islossningen varit. Den andra är lövgäddan, som leker i lövsprickningstiden.

Gädda fiskades också på vintern genom klubbning. Det var mest smågäddor man fick på det sättet. Vid tunn klaris gick gäddan omedelbart under isen. Passade man då på att med ett slag med en klubba bedöva henne, kunde man få en bra fångst. Det kallades att skräcka gädda. Äl fångade även.

Om vintern brukar man också angla /ängla/ med angelkrok. Man hade också saxkrök. En sådan behövde man inte ständigt passa. Man hade bara nya krokar, köpta från Ählén och Holm.

Ståndkrok användes både om sommaren och vintern för fiske på gädda. Som agn hade man mört eller abborre. Snöret är upplindat på en tråklyka med kroken på siste upplindningen. Klykan bindes fast i en stör, som sättes fast i bottendyn. Snöret är så upplindat att då en gädda nappar och sliter i snöret, lossnar upplindningen och fisken drar snöret med sig. På en krok, där snöret är avlindat, kan man alltså vänta sig en gädda.

som nöjesfiske eller för att skaffa mindre fisk som agn till annat slags fiske använder man metraft, metspö. Kroken

Klubbning

Angel och
saxkrok

Ståndkrok

Metraft

fästes i en sytråd. Som sänke har man en blyknapp eller ett spik. Som agn har man daggmask. Denna fångar man vid lykta efter ljunna sommarregn.

Långreven med ända till 600 krokar användes för ålfiske. Tafsarna, de korta trådändar, som krokarna sitta i, äro ung. 30 cm. Som agn har man daggmask, styckad i små bitar.

Drag användes för abborre. Glinderna äro nya och modärna, köpta från Ählén & Holm.

Då gäddan tagit ett riktigt skrovmål och solen skiner varmt, vill den gärna sola sig och står då stilla i säven. Är man då försiktig, kan ^{man} snara henne. En koppar- eller mässingstråd formas till en rännsnara. Tråden fästes på en stake. Försiktigt för man snaran bakom gälarna och rycker till. Gäddan är fast, och man kan hala upp.

Om vintern kan man fiska abborre på pirk. En pirk är en kort pinne, där snöret med kroken är fästad. På kroken fäster man en fluga av rött ullgarn. Så gör man ett hål i isen och firar ned snöret. Spöet hålles i handen. Genom små ryckningar uppåt i snöret lockar man abborren till kroken. Om han hugger, blir han fast. Annars kanske fastnar kroken i honom ändå.

Långrev

Drag

Snara

Pirk

4583

5

Tre eller fyra patroner dynamit /"dundermit"/ sänktes med en lång stubintråd ned i vattnet. Så tände man på och fodde därifrån. Genom explosionen dödades all fisk i den omedelbara närheten och vitt därifrån bedövades fisken.

Numera användes icke ljustring. Man fäste ett brandjärn i Bören på båten, fyllt med brinnande furuved. Av ljuset lockades fisken upp till ytan. Då passade man på med ett ljuster och högg dem.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skjutning

5

Ljustring

4583

6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Båttyp från Vinnen.

Foto o upp.m.: Ericson.

Skriv endast på denna sida!

7 4583

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Båt från Vinnen.

7

Foto: Gornard.

Skriv endast på denna sida!

4583

8

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Båt från Kinnen.

Foto: Gerard.

Skriv endast på denna sida!

4583

9

Brandjärn.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

Ägare: Elof Pettersson
Abrahamshult

Foto: Sjöman

Skriv endast på denna sida!

Ljuster

LUNDS UNIVERSITETS¹⁰
FOLKMINNESARKIV

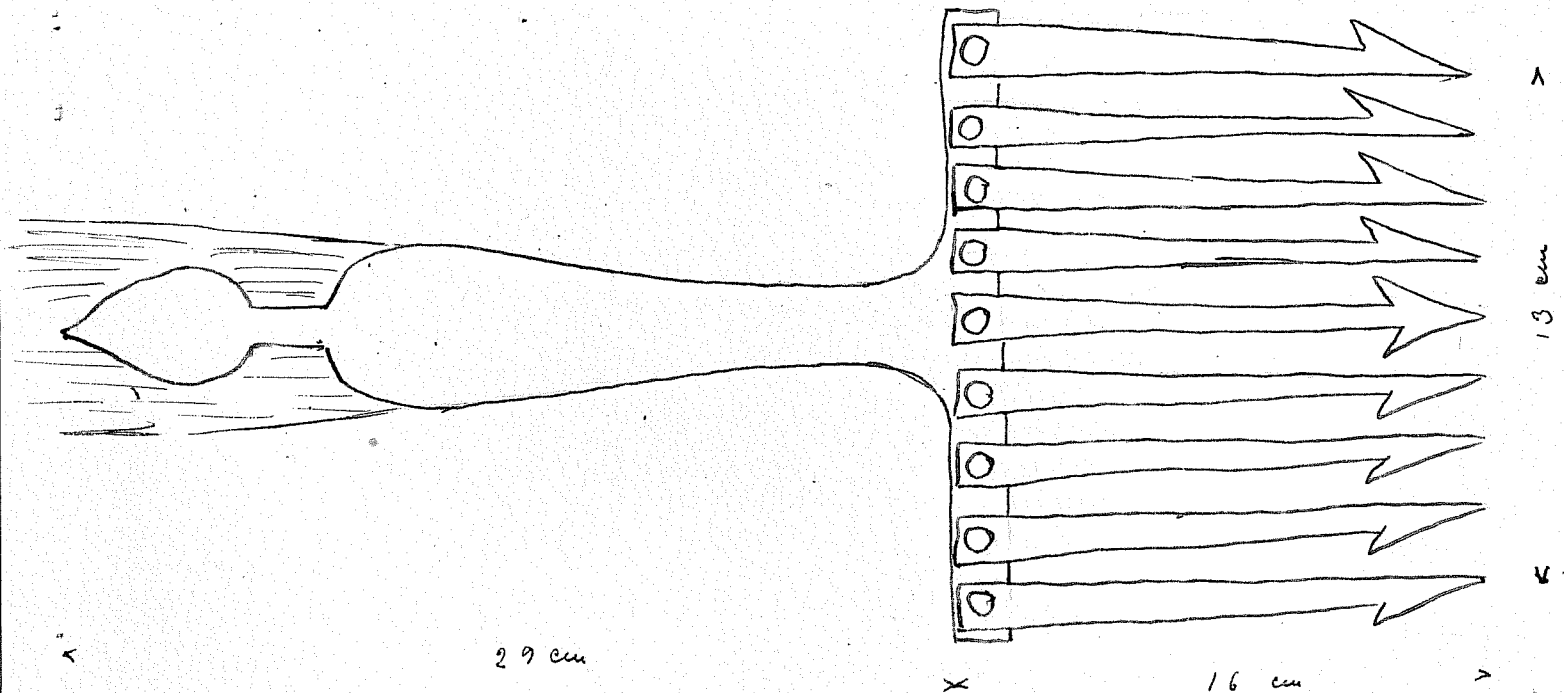
4583

Småland 10

Vonga H:d

Älmehöda

Abrahamshult

H. Br. L. Djup. Diam.

Ägare: Elof Petersen

Abrahamshult

Fickn: Gerhard

Negativ.

Beskrivning:

Små jämn Fästmitade Länder
c:a 2.5 m längd Träskott (enstam)

Användas tillsammans med handjämet
ned lyftning av fisk

Omändringar:

Användning:

Historia:

Litteratur:

Anmärkingar:

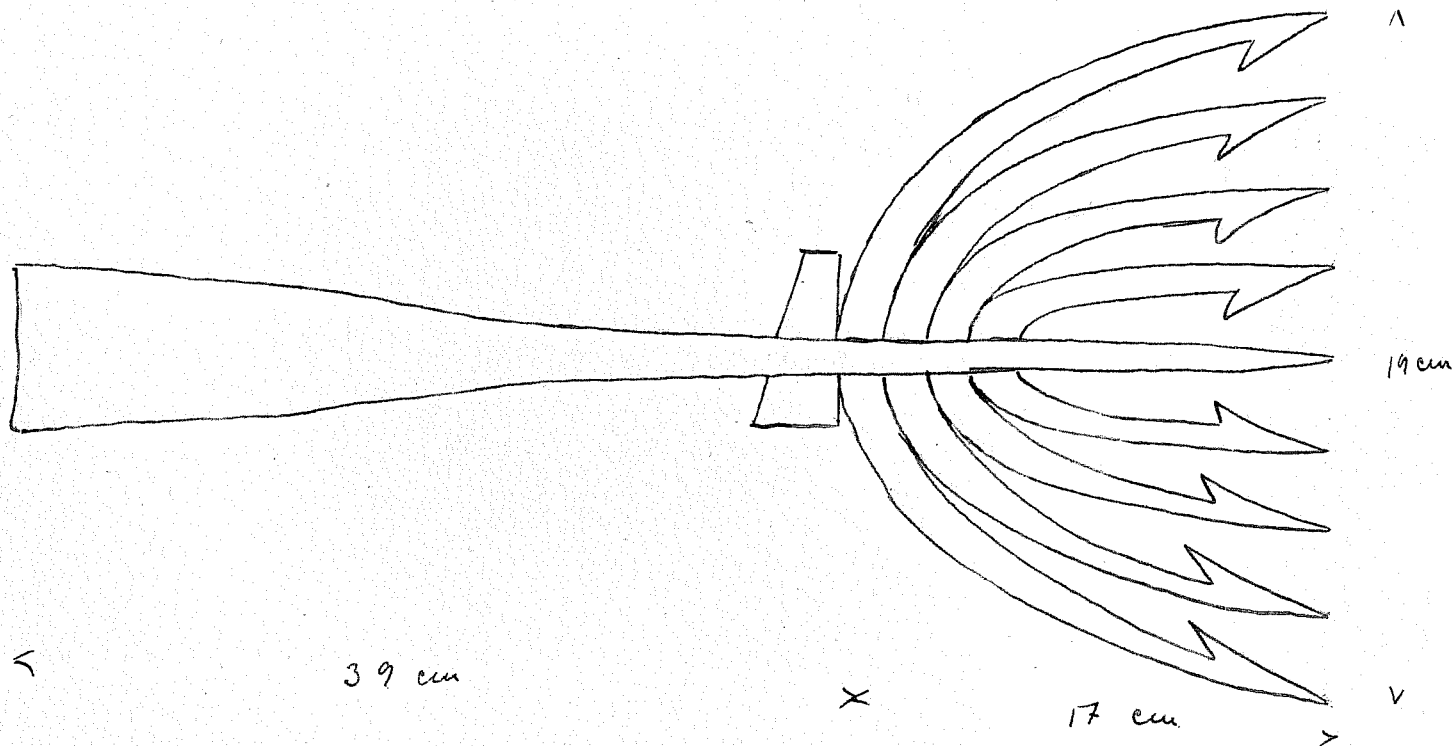
Ant. av:

Ljuster

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

4583

Småland 11
Vonga H:d
Älmaboda
Abrahamshult

H. Br. L. Djup Diam.

Agare: Elof Pettersson
Abrahamshult

Tecken: Genward

Negativ.

Beskrivning:

Små jäm Tändesna stängna genom
den mittersta samt spända fast med
en kll
inåskaplar var 2.5 m.

Omändringar:

Användning:

Historia:

Litteratur:

Anmärkningar:

Ant. av:

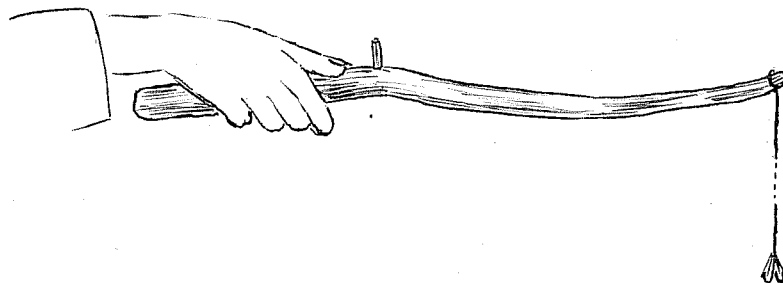
4583.

12

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

Pirk.

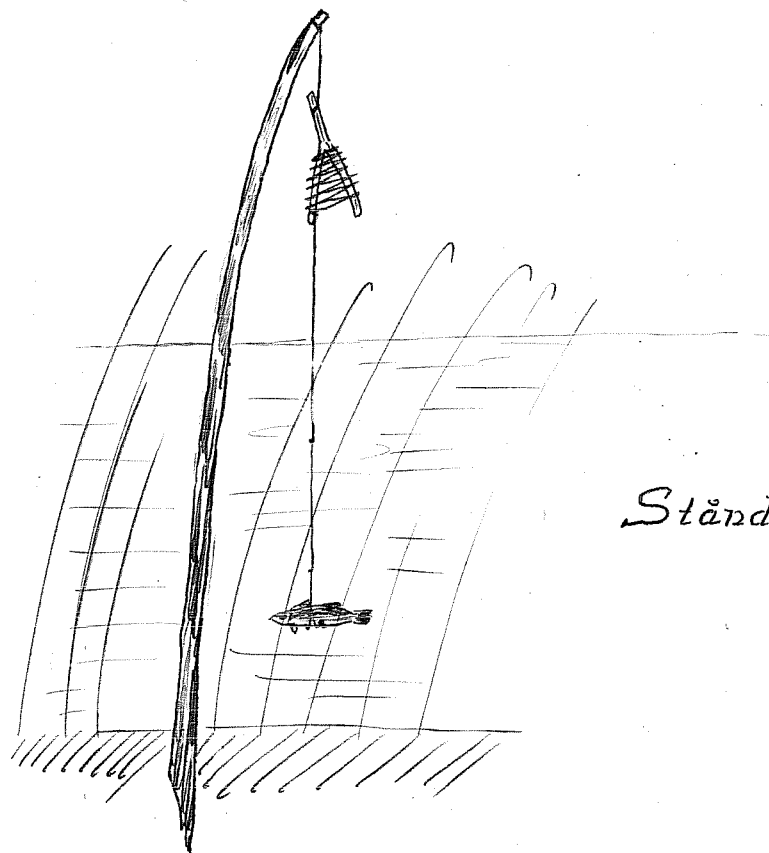
Fisken firades upp med tillhjälp av den fria handens tumme
och framåndan av pirken.

Teckn. Gernant

Skriv endast på denna sida!

13

4583

Ståndkrok.

Techer. Gewant.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13